

ХЭМЖИХ НЭГЖҮҮД. VI.17.1 - I

Уртын нэгжүүд: мм, см, м, км

Хүндийн нэгжүүд: мг, г, кг, т

Багтаамжийн нэгжүүд: мл, л

Хугацааны нэгжүүд: сек, мин, цаг, хоног, сар, улирал, жил

Хэмжих нэгжүүдийн хамаарлыг гүйцээж нөхөөрэй.

1а. 1см = _____ мм	1б. 1мм = _____ см
2а. 1дм = _____ см	2б. 1см = _____ дм
3а. 1м = _____ см	3б. 1см = _____ м
4а. 1км = _____ м	4б. 1м = _____ км
5а. 1кг = _____ г	5б. 1г = _____ кг
6а. 1т = _____ кг	6б. 1кг = _____ т
7а. 1г = _____ мг	7б. 1мг = _____ г
8а. 1л = _____ мл	8б. 1мл = _____ л
9а. 1цаг = _____ мин = _____ сек	9б. 1хоног = _____ цаг = _____ минут

Дасгалын дугаар	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	6а	6б	7а	7б	8а	8б	9а	9б	Нийт
Өөрийн үнэлгээ																			

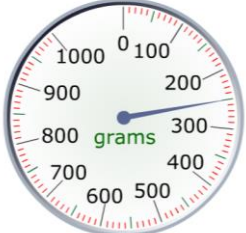

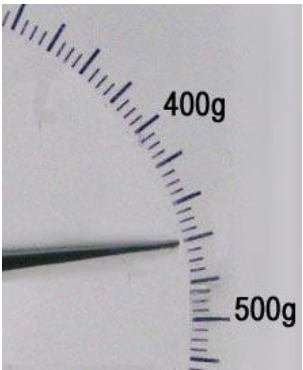
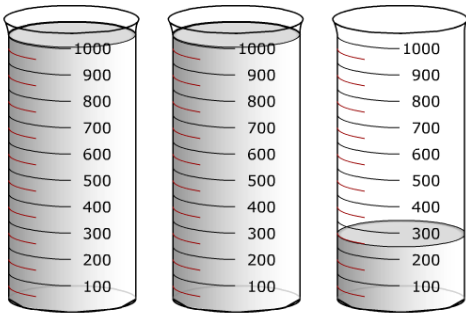
ХЭМЖИХ НЭГЖҮҮД. VI.17.1 - II

Уртын хэмжээг *см, мм* – ийн хуваарьтай шугам, туузан метрээр, харин хүндийн хэмжээг *г, кг, мг* – ын хуваарьтай жингээр, багтаамжийг *л, мл* – ийн хуваарьтай саваар хэмждэг.

Хэмжих нэгжийг сонгож бичээрэй.

1а. Хүний өндрийг ямар нэгжээр хэмжих вэ?	1б. Сормуусны уртыг ямар нэгжээр хэмжих вэ?
2а. Монголлын хамгийн өндөр оргилын өндрийг ямар нэгжээр хэмжих вэ?	2б. Цагаан баавгайн хүндийн жинг ямар нэгжээр хэмжих вэ?
3а. Зөгийн хүндийн жинг ямар нэгжээр хэмжих вэ?	3б. Тэмээн хяруулын өндөгний жинг ямар нэгжээр хэмжих вэ?
4а. Тариурын шингэний багтаамжийг ямар нэгжээр хэмжих вэ?	4б. Ундааны савны багтаамжийг ямар нэгжээр хэмжих вэ?
5а. Лаазтай жүүсний багтаамжийг ямар нэгжээр хэмжих вэ?	5б. Ачааны машины даацыг ямар нэгжээр хэмжих вэ?
6а. Нярай хүүхдийн насыг ямар нэгжээр хэмжих вэ?	6б. Зүрхний цохилтыг ямар хугацаанд хэмждэг вэ?

Хэмжих багажийн хуваарийг уншиж, хэмжээг бичээрэй.

<p>7а.</p> <p>_____ г</p>	<p>7б.</p> <p>_____ кг</p>
<p>8а.</p> <p>_____ г</p>	<p>8б.</p> <p>_____ мл = _____ л</p>

Дасгалын дугаар	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	6а	6б	7а	7б	8а	8б	Нийт
Өөрийн үнэлгээ																	

ХЭМЖИХ НЭГЖҮҮД. VI.17.1 - III

12 ба 24 цагийн системд өгсөн цагийн хуваарь (нисэх буудал, галт тэрэг, албан байгууллага, дэлгүүр, зоогийн газрын гэх мэт) ашиглан үйл явдлын үргэлжлэх болон завсарлах хугацааг тооцоолох боломжтой.

Үйл явдлын үргэлжлэх хугацааг тооцоолж, олоорой.

1а. Өглөөний 09 цагаас оройн 17 цаг хүртэл	1б. Оройн 10 цагаас үүрийн 05 цаг хүртэл
2а. Өглөөний 07 цагаас шөнийн 12 цаг хүртэл	2б. Өглөөний 07 цаг 45 минутаас өдрийн 13 цаг 30 минут хүртэл
3а. Оройны 9 цаг 10 минутаас өглөөний 6 цаг 30 минут хүртэл	3б. Өдрийн 12 цаг 50 минутаас үдийн 15 цаг 05 минут хүртэл
4а. 2020 оны 11 дүгээр сарын 17- оос 2021 оны 1 дүгээр сарын 5 хүртэл хоног	4б. 2009 оны 7 дугаар сарын 11- ээс 2021 оны 09 дүгээр сарын 11 хүртэл хоног

5. УБ - Дарханы галт тэрэгний хуваарь ашиглан тооцоолж, олоорой. https://ubtz.mn/	УЛААНБААТАР – ДАРХАН №273 өдөр бүр		ӨРТӨӨ
	ИРЭХ	ЯВАХ	
	01.05	-	ДАРХАН
	23.08	23.25	ЗҮҮНХАРАА
	20.35	20.37	ТОЛГОЙТ
	-	20.20	УЛААНБААТАР

- а. Галт тэрэг Улаанбаатараас Толгойт хүртэл ямар хугацаанд явах вэ?
.....
- б. Галт тэрэг Улаанбаатараас Зүүнхараа хүртэл ямар хугацаанд явах вэ?
.....
- в. Галт тэрэг Улаанбаатараас Дархан хүртэл ямар хугацаанд явах вэ?
.....
- г. Галт тэрэг Улаанбаатараас Дархан хүртэл нийт ямар хугацаанд зогсолт хийсэн бэ?
.....

Дасгалын дугаар	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	5в	5г	Нийт
Өөрийн үнэлгээ													

ХЭМЖИХ НЭГЖҮҮД. VI.17.2 - I

Хэмжигдэхүүний их нэгжийг бага нэгж рүү шилжүүлье.

Жишээ нь: а. 2.3 м – ийг см -ээр б. 3.25 кг – ыг граммаар в. 1.5 л – ийг мл -ээр илэрхийлье.

Бодолт: а. $2.3\text{м} = 2.3 \times 100\text{см} = 230\text{см}$ б. $3.25\text{кг} = 3.25 \times 1000\text{г} = 3250\text{г}$

в. $1.5\text{л} = 1.5 \times 1000\text{мл} = 1500\text{мл}$ болно.

Хэмжигдэхүүний нэгжийг өгсөн нэгж рүү шилжүүлээрэй.

1а. $83\text{см} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мм}$	1б. $75\text{км} = \underline{\hspace{2cm}} \text{м}$
2а. $0.89\text{км} = \underline{\hspace{2cm}} \text{м}$	2б. $1.8\text{км} = \underline{\hspace{2cm}} \text{м}$
3а. $6.3\text{кг} = \underline{\hspace{2cm}} \text{г}$	3б. $5\text{т} = \underline{\hspace{2cm}} \text{кг}$
4а. $0.36\text{т} = \underline{\hspace{2cm}} \text{кг}$	4б. $10\text{г} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мг}$
5а. $7.5\text{м} = \underline{\hspace{2cm}} \text{см} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мм}$	5б. $3.84\text{км} = \underline{\hspace{2cm}} \text{м} = \underline{\hspace{2cm}} \text{см}$
6а. $0.5\text{дм} = \underline{\hspace{2cm}} \text{см} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мм}$	6б. $4.12\text{м} = \underline{\hspace{2cm}} \text{дм}$
7а. $2.5\text{л} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мл}$	7б. $0.5\text{л} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мл}$
8а. $0.25\text{л} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мл}$	8б. $1.05\text{л} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мл}$
9а. $25\text{мин} = \underline{\hspace{2cm}} \text{сек}$	9б. $2\text{цаг} 20\text{мин} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мин}$

Дасгалын дугаар	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	6а	6б	7а	7б	8а	8б	9а	9б	Нийт
Өөрийн үнэлгээ																			

ХЭМЖИХ НЭГЖҮҮД. VI.17.2 - II

Хэмжигдэхүүний бага нэгжийг их нэгж рүү шилжүүлье.

Жишээ нь: а. 873 мл -ийг литрээр б. 62 мм – ийг см- ээр в. 15 г – ыг кг- аар илэрхийлье.

Бодолт: а. $873\text{мл} = 873 \div 1000\text{л} = 0.873\text{л}$ б. $62\text{мм} = 62 \div 10\text{см} = 6.2\text{см}$

в. $15\text{г} = 15 \div 1000\text{кг} = 0.015\text{кг}$ болно.

Хэмжигдэхүүний нэгжийг өгсөн нэгж рүү шилжүүлээрэй.

1а. $75\text{мм} = \underline{\hspace{2cm}} \text{см}$	1б. $123\text{см} = \underline{\hspace{2cm}} \text{м}$
2а. $15\text{дм} = \underline{\hspace{2cm}} \text{м}$	2б. $3975\text{м} = \underline{\hspace{2cm}} \text{км}$
3а. $1200\text{см} = \underline{\hspace{2cm}} \text{м} = \underline{\hspace{2cm}} \text{км}$	3б. $150\text{мм} = \underline{\hspace{2cm}} \text{см} = \underline{\hspace{2cm}} \text{дм}$
4а. $180\text{г} = \underline{\hspace{2cm}} \text{кг}$	4б. $2400\text{кг} = \underline{\hspace{2cm}} \text{т}$
5а. $20\text{мг} = \underline{\hspace{2cm}} \text{г}$	5б. $56\text{г} = \underline{\hspace{2cm}} \text{кг}$
6а. $200\text{г} = \underline{\hspace{2cm}} \text{кг} = \underline{\hspace{2cm}} \text{т}$	6б. $7500\text{г} = \underline{\hspace{2cm}} \text{т}$
7а. $500\text{мл} = \underline{\hspace{2cm}} \text{л}$	7б. $1250\text{мл} = \underline{\hspace{2cm}} \text{л}$
8а. $25\text{мл} = \underline{\hspace{2cm}} \text{л}$	8б. $100\text{мл} = \underline{\hspace{2cm}} \text{л}$
9а. $3600\text{сек} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мин} = \underline{\hspace{2cm}} \text{цаг}$	9б. $1800\text{сек} = \underline{\hspace{2cm}} \text{мин} = \underline{\hspace{2cm}} \text{цаг}$

Дасгалын дугаар	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	6а	6б	7а	7б	8а	8б	9а	9б	Нийт
Өөрийн үнэлгээ																			

ХЭМЖИХ НЭГЖҮҮД. VI.17.2 – III

Жишээ: Уутанд байгаа алимнуудыг нэг, нэгээр нь жинлэж үзэхэд дараах үр дүн гарчээ. 0.142 кг, 0.185 кг, 0.156 кг, 0.203 кг, 0.164 кг. Хэмжээнүүдийг граммаар илэрхийлж, өсөх эрэмбээр бичье. 1кг = 1000г тул дээрх хэмжээнүүд нь 142 г, 185 г, 156 г, 203 г, 164 г болно. Өсөх эрэмбээр бичвэл: 142 г, 156 г, 164 г, 185 г, 203 г болно.

Хэмжигдэхүүнийг ижил нэгжид шилжүүлж, жишээрэй.

1а. 5 см ба 52мм	1б. 0.39дм ба 4 см
2а. 2 км ба 2500 м	2б. 0.35км ба 30000 см
3а. 0.4 кг ба 500 г	3б. 360 кг ба 3.5т
4а. 125 г ба 0.1 кг	4б. 550 мл ба 0.5 л
5а. 85 сек ба 2 мин	5б. 1 цаг 30 мин ба 100 мин

Хэмжигдэхүүнийг өгсөн нэгж рүү шилжүүлж, буурах эрэмбээр бичээрэй.

7а. см- рүү шилжүүлээрэй. <i>0.02 км, 25м, 30дм, 1500 дм, 10000 мм</i>	7б. м – рүү шилжүүлээрэй. <i>3.6 км, 2.2 км, 0.52 км, 2000 см, 2800 дм</i>
8а. кг – рүү шилжүүлээрэй. <i>3 т, 35 кг, 40000 г</i>	8б. г – рүү шилжүүлээрэй. <i>0.52т, 6 кг, 5000 г</i>
9а. мл – рүү шилжүүлээрэй. <i>4 л, 3.8 л, 0.8 л, 15 л</i>	9б. мин – руу шилжүүлээрэй. <i>2 цаг, 1.5 цаг, 3600 сек, 7500 сек</i>

Дасгалын дугаар	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	6а	6б	7а	7б	8а	8б	9а	9б	Нийт
Өөрийн үнэлгээ																			

ӨӨРИЙГӨӨ СОРИХ. VI.17.1 – VI.7.2

Хэмжигдэхүүнийг ижил нэгжид шилжүүлж, жишээрэй. /Дасгал 1 – 2/

1.	а. 4 см ба 45мм	б. 0.02дм ба 0.001м
2.	а. 0.85 кг ба 800 г	б. 0.003т ба 3500г
3.	<p><i>m</i>- рүү шилжүүлж, өсөх эрэмбээр бичээрэй.</p> <p><i>0.04 км, 4200 см, 4.3 дм, 3900 см, 410000 мм</i></p>	
4.	<p><i>г</i> – рүү шилжүүлж, буурах эрэмбээр бичээрэй.</p> <p><i>5 кг, 4.8 кг, 49000 мг, 0.004 т, 0.5 кг</i></p>	

5. Хүснэгт ашиглан асуултад хариул.

а. Улаанбаатараас Багахангай хүртэл хэдэн цаг, хэдэн минут зарцуулах вэ?

.....

б. Чойроос Замын-Үүд хүртэл хэдэн цаг, хэдэн минут зарцуулах вэ?

.....

в. Улаанбаатараас Замын-Үүд хүртэл нийтдээ хэдэн цаг, хэдэн минут зарцуулах вэ?

.....

Улаанбаатар- Замын-Үүд чиглэлийн галт тэрэгний хуваарийг хүснэгтээр өгчээ.

Зогсолтгой ортоо	Ирэх цаг	Явах цаг
Улаанбаатар	--:--	17:20
Багахангай	19:33	19:35
Чойр	21:45	22:05
Сайншанд	01:45	02:20
Замын-Үүд	07:07	--:--

<http://www.ubtz.mn/>

6. Өөрийнхөө төрсөн он, сар, өдрөөс эхлэн 2022 оны 1 дүгээр сарын 1 хүртэлх амьдарсан хоногоо тооцоолж, олоорой.

Дасгалын дугаар	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	5в	5г	6	Нийт
Хариу														